

*arbejder for at menneskerettighederne virkeliggøres,
at de ikke blot forbliver en idealistisk drøm.*

Sundhedsstyrelsen
Center for Planlægning: plan@sst.dk

Sagsnr. 05-0801-128
Reference NARA

Vedr.: Høringsvar: Vejledninger om anvendelse og registrering af tvang m.v. i psykiatrien

Medborgernes Menneskerettighedskommission takker Sundhedsstyrelsen for udsendelse af udkast til "Vejledning om anvendelse af tvang m.v. i psykiatrien" samt "Vejledning om registrering af tvang m.v." som del af offentlig høring.

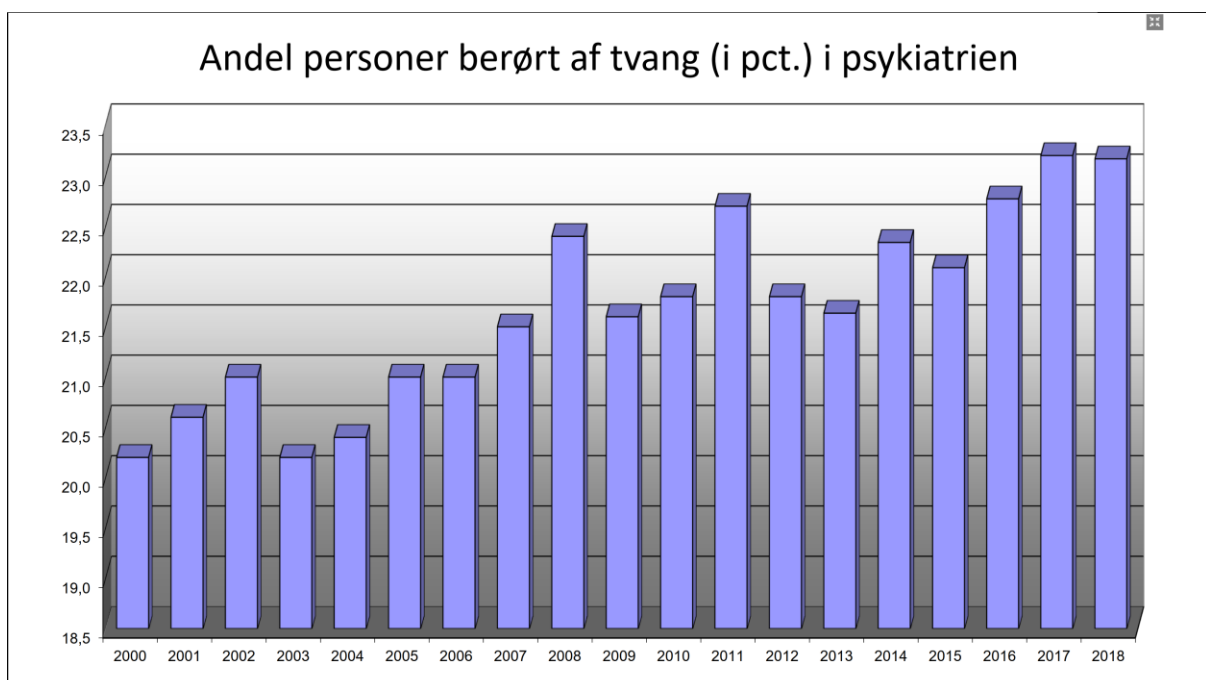
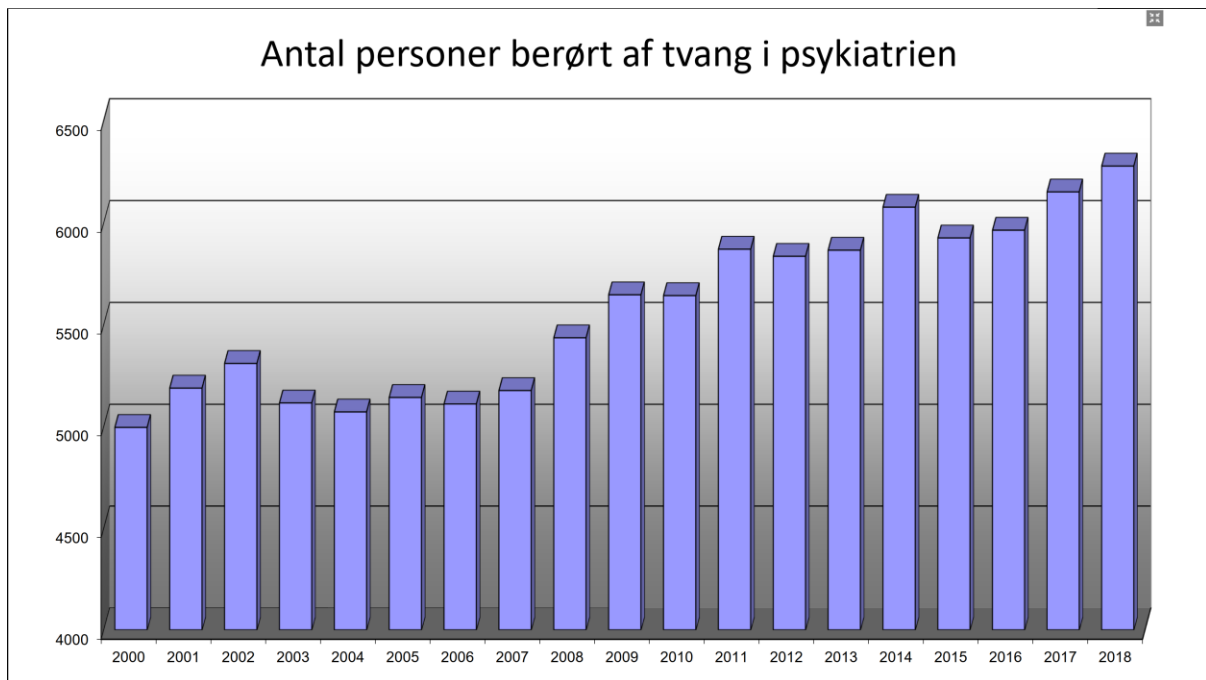
Medborgernes Menneskerettighedskommission (MMK) bemærker overordnet, at så længe lovbekendtgørelse nr. 936 af 2. september 2019 om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. er gældende, kan MMK godkende at konsekvenskorrektioner i vejledninger, der knytter sig til loven, gennemføres og vejledningerne således opdateres.

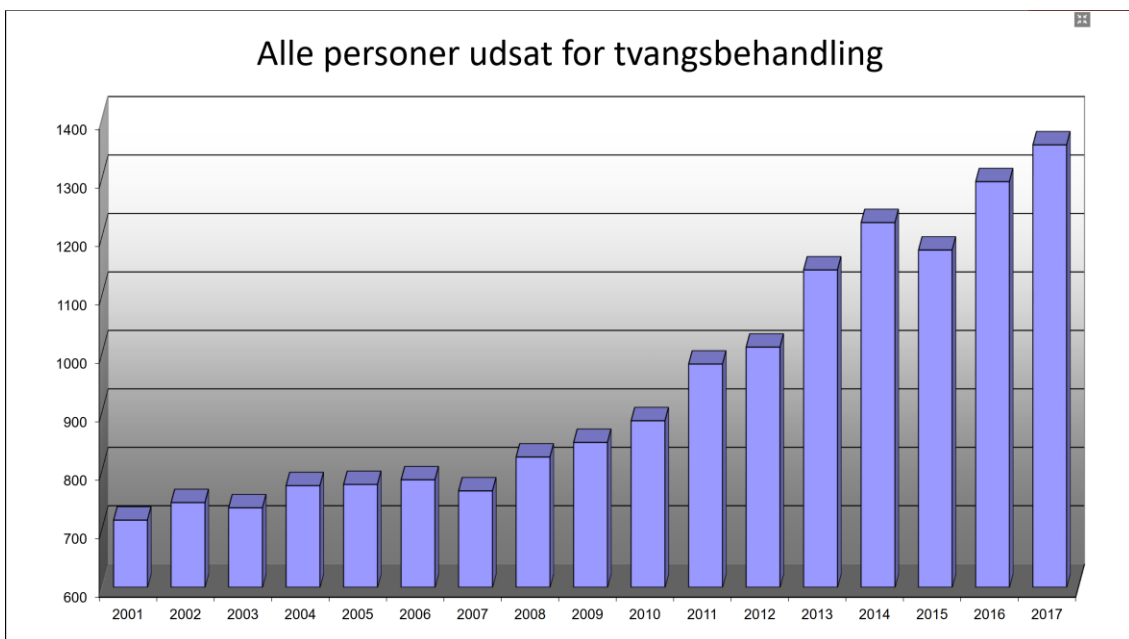
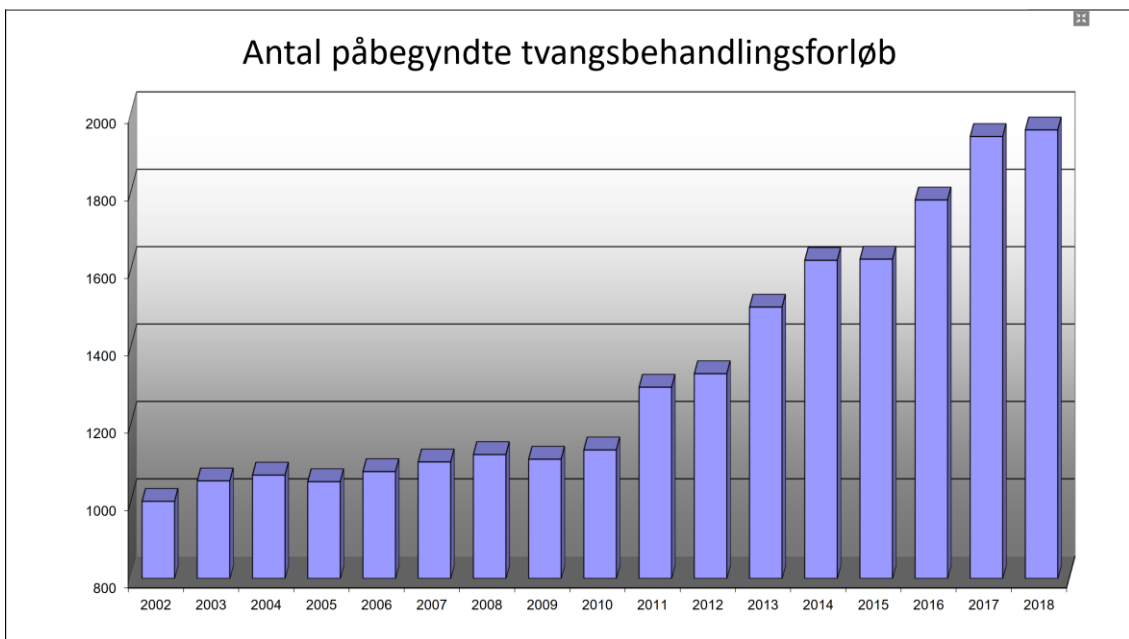
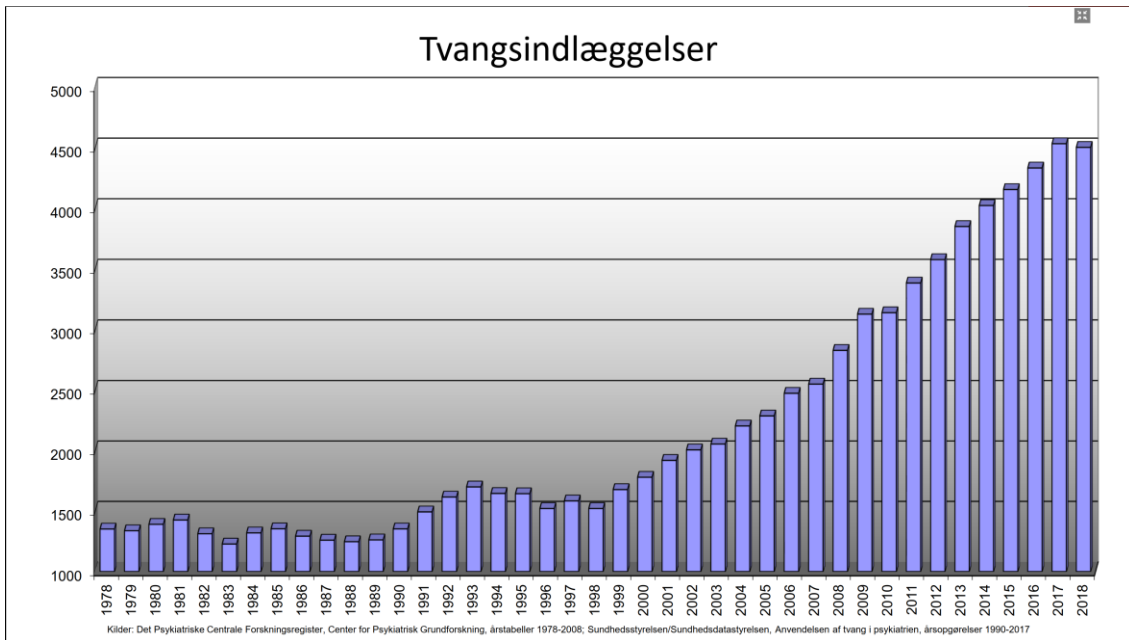
MMK anerkender Sundhedsstyrelsens bestræbelser på at få psykiatriloven til at fungere bedre i praksis til gavn for dem, der udsættes for tvang ifølge gældende lov.

MMK bemærker alligevel, at Danmark har et samfundsmæssigt, menneskeligt og politisk grundlag, samt fornødne ressourcer til for at kunne tage flere skridt videre for at implementere menneskerettighederne i deres fulde ordlyd. MMK må derfor beklage at, vejledningerne ikke indikere, at sundhedspersonale bør bestræbe sig mod markant at nedsætte anvendelsen af tvang og søge at afvikle sådan praksis inden for en given tidsramme.

MMK mener, at mens vejledningerne i flere dele indeholder et flot og korrekt sprog (ud fra det synspunkt at psykiatriloven er gældende), bør de alligevel søge at ændre eller helt afvikle den tvangsorienterede kultur der findes generelt.

Denne kultur, som det synes så svær at komme til livs, udmøntes i en fortsat og hvor fokus ikke specielt sættes, faktisk fortsat stigende brug af tvang. Dette er til skade for dem som er eller bliver brugere af sundhedsvæsenets services. Dette bryder ofte mulighed for behandlingsalliance og samarbejde, og endelig recovery. Det fører også til dårlig stemning og yderligere opkørte situationer.

MMK påpeger derfor det beklagelige i, at vejledningerne udelukkende søger at formulere synspunkter og retningslinjer for sekundære problemstillinger omkring loven. Vi forstår dog, at de berørte vejledninger ikke vil kunne ændre selve loven, men specificere udøvelsen på specielle områder.

Medborgernes Menneskerettighedskommission (MMK) tager sit udgangspunkt i, at staten som udgangspunkt først og fremmest burde gå ind for en fuld implementering af Menneskerettighederne i Danmark, da vi ser den psykiatriske særlov som egentlig kilde til den stadig stigende anvendelse af tvang, trods de mange intentioner om at nedbringe denne.

MMK henviser til FNs handicapkonvention (Convention on the Rights of Persons with Disabilities) som Danmark har ratificeret, især article 12, 14 and 15.

FNs komité desangående skriver i "Concluding observations on the initial report of Denmark" allerede den 30. oktober 2014, at

21. The Committee recommends that the State party take all necessary measures including revision of the Psychiatric Act, to ensure that persons with disabilities enjoy the right to liberty and security of person. The Committee recommends that the State party ensure that no one will be detained in any facility on the basis of actual or perceived disability.

39. The Committee recommends that the State party amend its laws and regulations in order to abolish the use of physical, chemical, and other medical nonconsensual measures, with regard to persons with psychosocial disabilities in institutions.

Medborgernes Menneskerettighedskommission henviser yderligere til sit hørings svar til bekendtgørelser vedr. lov bekendtgørelse nr. 936 af 2. september 2019 om anvendelse af tvang i psykiatrien m.v. som uddybede nogle af synspunkterne.

Endelig vil MMK som specifikke bemærkninger til de to vejledninger foreslå, at det i "Vejledning om anvendelse af tvang m.v. i psykiatrien" påpeges at brugerens forhåndstilkendegivelser skal respekteres. Der kan ikke være tvivl om at en forhåndstilkendegivelse, der er blevet afgivet af en person, mens denne ikke er i en tilstand af sindssyge eller en tilstand der kan sidestilles hermed, medføre en fuld juridisk forpligtelse til respekt. Dette må specielt gælde, hvor behandlingen ikke vedrører en livstruende situation.

Og yderligere at specielt for børn og unge må MMK insistere på, at det i afsnit "9. Særligt vedrørende mindreårige", specificeres at alvorlige indgreb som tvangsfiksering og ECT forbydes.

Med venlig hilsen

René Steffensen
Formand